

بقیه شماره گذشته ...

کوتل ها: در مسیر موتررو در چهارجانب لوگر چهارکوتل واقع است که یکی مسیر عمومی و جاده بزرگ است واقع بین لوگر و پکتیا بنام کوتل تیره و دیگری بنام دیوالگی بین لوگر و میدان وردک اما از این مسیر گاه گاه و هنگام ضرورت استفاده میشود و سرک آن خامه است از مظاهر صنع پروردگار اینکهمین کوتل بین دو رنگ کوه فاصل است جانب غرب آن سنگ و خاک رنگ سیاه و طرف شرق آن هردورنگ سرخ دارد ، سوم آن بین ولسوالی های خوشی و آزره بنام لته کور سرک آن در احتیاج به عبور و ساختمان در مرتبه میانه بین آن آهک مذکور قراردارد یعنی سرک نیمه پخته و بدون قیراست، چهارم کوتل خریچک بین ولسوالی چرخ و خروار موقعیت دارد.

تنگی: در ولایت لوگر چهارتنگی نیز واقع است که از سه آن سرک و دریا گذشته و ازیکی آن تنها دریا.تنگی که در ابتدای لوگر از جانب کابل قراردارد و تنها دریا از آن گذشته بین گمران مربوط ولسوالی محمدآغه و ولسوالی موسهی کابل است، دومی بنام تنگی واغجان که از آن سرک و دریا گذشته بین دهنو ولسوالی محمدآغه و کنجک مربوط مرکز ولایت قراردارد، سومی تنگی که از آن نیز سرک و دریا گذشته پل علم است ولی طول آن نهایت کم است و چهارم تنگی که مسیر دریا و سرک است حصه انتهایی ولسوالی برکی برک به طرف غرب است که بعد از آن با تنگی وردک مربوط ولسوالی سیدآباد که یک تنگی طولانی است وصل شده است.

معادن: در لوگربرعلاوه معدن بزرگ مس عینک شاید معادن دیگر چیزها نیز باشد که تا هنوز کشف نشده ولی معدن مس کشف گردیده این معدن در ولسوالی محمدآغه در طرف شمال کوه سلطان صاحب واقع بوده و از سرک عمومی کابل گردیز از حصه پل زاهد آباد برای آن سرک کشیده شده که متصل معدن 17 کیلومتر طول دارد این معدن بنام مس عینک که نام همان موضع است یاد میشود. در زمان زمامداری سردارمحمد اود خان به کمک متخصصین افغانی و روسی سروی و کشف شد معدن مس عینک ولایت لوگر دارای ذخایر زیرزمینی در حدود 240 میلیون تن مس میباشد که ارزش تخمینی آن براساس قیمت فعلی مس در جهان یک سرمایه بسیار گزاف را احتواء می کند و قرارداد آن با کمپنی MCC چینیائی بتاریخ 1387/3/6 بین آن کمپنی و وزارت معادن و پترولیم در کابل عقد شد.

و شرکت مذکور مبلغ 800 میلیون دالر طور تضمین به دولت افغانستان میدهد. درلوگر معدن کورتس درحصه بند خروار و معدن کرومیت در محمدآغه وجود دارد که در سال 1326 ذریعه متخصصین وزارت معادن سروی شده است. همچنان معدن کرومیت در منطقه مکاوه و معدن سلفر در منطقه جوزی ولسوالی خروار وجود دارد ، معدن کرومیت در سیاه کوه آب بازک موجود است. معدن سنگ مرمردر منطقه تنگی آزره موجود است.

معدن کرومیت نیز در آزره موجود است.

معدن سنگ ذغال در آزره و دوبندی خوشی موجود است. معدن گرافیت و الماس در چرخ و خروار موجود است.

معدن سنگ تعمیراتی نوع منحوله دربرکی برک موجود است.

معدن طلاء در ولسوالی محمدآغه موجود است.

حدوداربعه واحد های اداری:

- مرکز لوگر شرقاً و غرباً از تنگی واغجان تا ده مغلان شمالاً و جنوباً از کوتل دیوالگی تا کوتل تیره هسعت دارد نسبت به تمام ولسوالی هایش ساحه وسیع است.
- ولسوالی محمدآغه شرقاً و غرباً با کوه سلطان صاحب و سیاه کوه شمالاً و جنوباً با تنگی موسهی و تنگی واغجان است.
- ولسوالی آزره شرقاً و غرباً آن کوتل لته کور و دشت قلعه وزیر شمالاً و جنوباً کندو و دشت آبچکان است.
- ولسوالی برکی برک شرقاً و غرباً از ده مغلان تا 9برجه وردک شمالاً و جنوباً از قریه برکی برک تاقریه شاه مزار وسیع است.
- ولسوالی چرخ شرقاً و غرباً از قریه دبر تا کوتل مولانا شمالاً و جنوباً از آبجوش تا تختک و سعت دارد.
- ولسوالی خروار شرقاً و غرباً آن تندان ، پنج پای ، پیرکنه و غربان شمالاً و جنوباً کندرخیل و مانی خیل است.
- ولسوالی خوشی شرقاً و غرباً آن کوتل لته کور و آشت قلعه وزیر شمالاً و جنوباً کندو و دشت آبچکان.

ادامه دارد...

ځوانانو ته دې لازمه پاملرنه وشي

په هيواد كې د څو كلو جگړو په دوام زموږ گڼ شمير ځوانان د زده كړو څخه محروم شوي دي، چې دا د هيواد لپاره يو لويه ضايعه دى، ځكه ځوان د هيواد د جوړونې لپاره ستره دستگاه ده، همدا ځوانان د هيواد هستي آ آ چې د هغوى په فعاليت هرڅه پرمخ تللى شي.

په اوسني شرايطو كې زموږ ډيرې ځوانان د هيواد په پرمختلليو چارو كې په كار بوخت شوي دي، ولې بياهم د ځوانانو هيله د دولت څخه ډيره كيده، خو په هغومره دولت ورته آسانتياوې په پام كې ندي نيولي. هغه داچې اوس هم ځوانانو بهرنيو هيوادونو ته مخه كړې او يا په هيواد كې زده كړې ترسره كړي، ولې ډيرې ځوانانو لپاره دگمارنې زمينه ندى برابره كړې او د بې وزگاري له امله ځوانان غيرقانوني كړنو يا به بهرنيو هيوادو ته ستنږي او يا به يې مخدره توکو ته مخه كړي وي.

ددې ستونزو دحل لپاره دولتي چارواكو ته لازم گڼل كيږي، چې تر خپل توان پورې له هرې لارې بايد ځوان نسل ته ډير پام وراوړي. ځكه د ځوانانو په پياوړتيا سره په هيواد كې كومې ناندرۍ چې شتون لري، هغه له منځه وړل كيږي. اداري فساد، ناامنى، قاچاق، او نور غيرې قانوني كړنې چې زموږ هيواد په كې ښكېل دى، دا ټولو ته نور دپاى ټكى كيښودل كيږي.

که یوڅه ناڅه دولت ځوانانو ته د کار کولو چانس په نظر کې نیولی، خو بیا هم ځوانان ورڅخه ناراضه برېښي. اطلاعاتو او فرهنگ وزارت د ځوانانو معینیت له لورې د هیواد په ولایتونو کې د ځوانانو مدیریتونه رامنځته کړي، چې د ځوانانو دستونزو د اوریدو او د ځوانانو ترمنځ د همغږي میکانیزه کولو او هم ډیري رضا کار ځوانان سره راټولوي او په سپورتي لوبو او نورو غونډو کې گډون

زنده گینامه استاد احمدشاه رفیقى "

پوهندوى استاد احمدشاه "رفيقى فرزند محمدرقيق خان يکى ازسخن سرايان و نويسنده گان شهير و معاصر کشور است. وى درسال 1331 خورشيدى در دهکده هونى سيدان ولايت لوگر ديده به جهان گشود. هنوز کودکى بيش نبود که با خانواده خود به شهر هنر پرور غزنه نقل مکان نموده و نخل عمرش در مهد علم ودانش قد افراشت و بسوى بارورى رفت. تحصيلات ابتدائى و ثانوى را در ليسه سنابى در شهر غزنه با موفقيت به پايان رسانيده و شامل دانشکده ادبيات و علوم بشرى دانشگاه کابل گرديد. استاد رفيقى در سال 1355 خورشيدى از ديبازتمنت زبان و ادبيات درى دانشگاه فوق فارغ گرديده و به حيث استاد زبان و ادبيات درى در ليسه سنابى تقرر حاصل نمود.

استاد احمد شاه "رفيقى" زمانیکه خود دانش آموز بود با مضامين علمى و ادبى علاقه وافر

په افغانستان کې د رسنيو تاريخ

دافغانستان درسيو تاريخ ته که وکتل شي نوڅه دپاسه ۱۳۵ کاله تاريخى قدامت لرى اود نړي له ډيرو هيوادونو څخه وړاندى والى لري . خو افغانستان دنورو پرمختللو هيوادنو په پرتله په مطبوعاتوکي لنډ عمر لري ، په افغانستان کې دمطبوعاتو اوخپرونوژوند او لمرڅرک يي دامير شيرعلی خان په وخت کې له شمس النهارسره وواهه او په ۱۸۷۸کال دشمس النهارلومړۍ گڼه خپره شوه اودالمردانگريزانوله تير آسره ولويد او تراوږد څنډه وروسته يو ځل بيا په کال ۱۹۰۴ ميلادى کې د سراج الاخبارافغانستان چاپ اوله لومړۍ گڼې سره بند شو.خو په کال (۱۹۱۱) ميلادى د سراج الاخبارافغانيه په خپرېدلو سره دالړۍ او ورپسې پراخه شوه . دهيواد په ولاياتوکي هم خپرونې رامنځ ته شوې او د کيفيت له پلوه خپرونې مسلکى او فکرى تنوع پيدا کړه.چې په دې ترتيب په (۱۳۵۷لمريز) کال کې دشهيد محمد داوودخان دجمهوريت دسقوط ترورخته ترڅلورسوه زيات عنوانه خپرې شوې دي.د کميت له اړخه داکترنجيب الله د سقوط ترورخته (۱۳۷۱لمريز)کال پورى دسلو عنوانونوشا اوخوا خپرونې وشوى، د طالبانود حکومت په دوره کې هم يوشمير خپرونې وشوى ښه پونۍ کې هم دافغانانو خپرونودام وکړ.په کال (۱۳۸۰لمريز) دنوي حکومت تجروچيدو وروسته ترهڅه زياته خپرونو ادبيان آزادۍ ته توجه وشوه چې تراوسه ترزو عنوانونو شاوخوا جريدې مجلې او ورځپاڼې خپرې شوې دي.

داستاد الکوزي ټاټب لیکنه

کوي او دخپل موجوده ستونزو دحل په موخه له اړونده مسؤلو کسانو سره شريکوي.

ددغو مديریتونو سترې لاسته راوړنې يواځي هغه ځوانان چې دنسوونځيو څخه فارغ شوي وي، په کم تخفیف خصوصي پوهنتونونو، انيسيتيتوتونو ته معرفي کوي، بل داچې دځوانانو لپاره پارلمان جوړ شوی او دهيواد ولایتونو څخه څلور تر لسو تنو ځوانان د آزادې سيالۍ له لارې معرفي کيږي او دغه ښوونيز پارلمان ځوانانو ته د اصلي پارلمان غونډې او جلسې وربښي او هم د هرولایت د ځوانانو ستونزې يو بل سره شريکوي.په دې سره د ځوانانو ښوونيز حکومت هم په دې لنډو ورځو کې کيدای شي جوړ شي، چې د آزادې سيالۍ له لارې به ورته ولسمشر او کابينه يې وټاکل شي.

خوبياهم په دغو کارونو آځوانانولپاره بسنه نه کيږي، ستونزې يې پرې نه حلېږي، ځکه دا يو محدوده فعاليتونه دي، ولې داچې دهيواد ټولو لوستو اونالوستو ځوانانو ته دولت دکار کولو چانس برابر کړي، په دولتي او غير دولتي ادارو کې گمارني په رڼه توگه ترسره او د اداراتو څخه اصلاحات او سمون رامنځته شي، ترڅو کار اهل دې کار ته وسپارل شي، همدارنگه دولت هغه پروژې چې په لاره اچوي او دخلکو لپاره دگټې وخت يې کم وي، لومړيتوب دې بنسټيزو ، توليدي او صنعتي فابريکو ته ورکړي، ځکه په دې سره دهيواد لوستي او نالوستي ځوانان په کار کيږي، چې هم په دهيواد اقتصاد مخ پر وده ودرومي اوهم به ځوانان په کار ولگول شي.

داچې ځوانان دهيواد پرېښودلو ته ولې اړ کيږي؟ يواځنى لامل يې په اقتصاد پورې تړاؤ لري، نو زموږ دهيوادوالو اقتصادي ضعيت دومره ځواکمن ندى، چې په هيوادکې دوى بې وزگار په پاتې شي. نو طبعاً دوى دخپلې کورنۍ لپاره يوڅه نفقه پيدا کړي.

داشت.همين ذوق و علاقه مندى باعث شد تا استاد رفيقى در تهييه صفحات متعدد روزنامه وزين سنابى مسؤليت بزرگى را بدوش بگيرد. سعى و تلاش

اين سخنور والا همت الى آخرين سپيده دم بهارى که بعد از آن شام ظلمت در سراسر کشور حکمفرما شد ادامه يافت.اين دانشمند بزرگ درسال 1361 خورشيدى ناگزير پرورشگاه دوست داشتنى خود را ترک نموده رهسپار کابل گرديد و در ليسه ابن سينا که با گذشت زمان به انستيتوت پيدا گوژى تبديل گرديد به وظيفه مقدس استادى ادامه داد.

استاد احمد شاه رفيقى کورس ماسترى را درسال 1369خورشيدى موفقانه سپرى نموده و با نگارش کتاب تحت عنوان "تصوف خراسانى" موفق په اخذ ديپلوم ماسترى گرديد.زنده گى اين استاد سخن با وجود فراز و نشيب هاى سه دههء اخير و مقيد

سید نجات قلندر

سیدنجات قلندر یا شاه قلندر از معاصر سلطان محمود غزنوي است موصوف علاوه نسب عالي داراي حسب بي نهايت ولاتر از تصور ميباشد سیدنجات قلندر در اوایل عالم جيد وصوفي باصفا بود براي شاگردان ارادت مندان رهنما بزرگي بود در جريان سير سلوک روش قلندري را بخود گرفت خوارق او را از ظهر من الشمس بود روايت که محمود غزنوي به درد شکم مبتلا شد معالجه طب عصر اثر نکرد کسي را نزد سید نجات قلندر فرستاد و شاه کفش خود را به او فرستاد تا بر شکمش بمالد به مجردیکه رسیدن کفش درد شکمش او را خداوند متعال رفع ساخت اخلاص او به سید نجات قلندر افزون گردید و سلطان چندین تن وزرا را به او فرستاد تا او را به غزنه بیاورد ولي او نه پذیرفت ودر هوني سيدان باقي ماند تا اینکه پيک اجل برايش

ځيني ځوانان چې په نېشه ئي توکو روږدې دي دا هغه غير قانوني عمل چې دبهړڅخه راوارد شوي اوهم زموږ دهيوادوالو په زبان تماميږي، ځکه خو په دې عمل نور ځوانان هم اخته او دسرايت (دخپريدو) ساحه يې زياتيږي. ځوانان چې دهيواد په دننه کې نېشه ئي توکو ته مخ کوي، د دغو ځوانانو يو دليل دا وايي، چې په هيواد کې کار اوبار شتون ونه لري، په کور کې دکرار کيناستلو او لانجو څخه نور کار نه وي، د فکر غلطولو په موخه دغه ناوړه عمل ته مخه کړې دي. البته دغه نظر چې دوى ځان سره لري، غلط تفکر دى، خو بيا دا ډول ځوانان ديو ورځ ځان غلطولو لپاره د ژوند ټول عمر تباه او برباده وي.

ددې ناوړه عمل ترڅنگ چې بل د هيواد دويچارولو سبب کيږي، هغه هم ځيني ځوانان دي، چې ددولت مخالفو وسلوالو ته مخه کوي او دافغانانو په وژنه لاسونه پورې کوي. ددغو مصيبتونو څخه هيواد ته خلاصون ورکول يواځې آ دولت پام ځوانانوته اړين آ آ، چې ځوانان مو دبهرنيو سفرونو، چې ډيرى يې په لارو کې قرباني کيږي او کوم چې په سفر بريالى اوکله چې بيا هيواد ته راستنېږي؛ نه بايد بهرنى فرهنگ اويا ناوړه عمل ځان سره راوړي وي.

بل داچې بې وزگار ه ځوانان به دمخالفو کسانو له کړنو پرشا او دهيواد په ودانولو کې هم فعاله برخه واخلي. راځئ، چې نور دتيرو ترڅو تجربو څخه پند واخلو، حق ؛ حق وگڼو او باطل؛ باطل. ځکه خو زموږ گران هيواد افغانستان دجنگ ډگر گرزیدلې ، چې ددې تر شا بهرني کړۍ لاسونه لري او ځوانان نه بايد ژر دخلکو په خبرو تير ووځي، ځکه زموږ هيواد ځوانانو ته سترگي نيولي، چې دهمدوي پرمت له دې خاورې دغه ناوړين له منځه تللي شي او نور افغانان په آرامه توگه ساه واخلي.

ليکنه : اجمل «اميري»

مطبوعات پربياربوده ، با نگارش شش اثر منظوم و سه اثر منثور خدمات ارزنده را به پژوهشگران کنونی تقدیم نموده است.

نخستین گزیده ءشعرى اش فروغ عشق بوده که با استقبال گرم شيفته گان علم وادب مواجه شد و اين استقبال باعث به وجود آمدن آثار تصوف خراسانى و نيستان عشق از ايشان گرديد.

پوهندوى احمدشاه رفيقى بيشتيرين دورهء زنده گى خود را در خدمت به نسل جوان کشور و تعليم آنها سپرى کرده و در اوقات فراغت محصلان و شاعران جوان را رهنمايى نموده و اساسات شعر را با موازين قبول شده به آنها مياموزاند. همچنان در بخش هاى نگارش ، سخن گوئى، انانصرى ، خوانش شعر و ساير بخش هاى ادبى و هنرى شاگردان زيادى را به جامعه تقديم نموده و بدين سان وجيبه ء ملى و ايمانى خود را متحيث يک آموزگار نخبه ادا نموده است. اشعاروى سليس ، ساده و روان بوده ه نيز از تنوع موضوعات برخوردار ميباشد.

رسيد ودر همان جاي به خاک سپرده شود شجره او به ترتيب به حضرت محمد (ﷺ) ميرسد.

سیدنجات قلندر از قوم سادات میبا شد تقریبا 400 سال پیش از امروز از مناطق وردک در قریه که امروز بنام هونی سیدان یادمیشود در غرب پل علم واقع است اوشخص روحاني بوده در طریقه قادریه خلافت داشت مزارش زیارت گاه مردم است در غرب قریه مذکور کناری جوي قرار دارد .